

Plan van aanpak

Vernieuwde gegevens- en berichtstandaarden

Datum: 26 september 2016
Versie: 0.5
Status: concept

Samenvatting

De StUF familie van berichtenstandaarden wordt vernieuwd om aan te sluiten op RSGB 3.0 en RGBZ 2.0. Ook worden wijzigingen doorgevoerd in de StUF onderlaag die op StUF gebaseerde koppelingen minder complex en eenvoudiger te implementeren moeten maken.

Dit plan van aanpak beschrijft hoe de basis wordt gelegd voor deze nieuwe berichtenstandaarden en hoe in 2017 de berichtenstandaarden worden gerealiseerd.

Het project start met het realiseren van de basisstandaarden en het invullen van de randvoorwaarden:

- Informatiemodellen
- StUF onderlaag en StUF bindingen
- Modelgedreven ontwikkelketen
- Basisentiteitenschema's voor StUF-BG en StUF-ZKN
- Vangnetproces voor standaardenmigratie

We zullen eerst een inventarisatie doen van gewenste vernieuwingen en gewenste nieuwe eindproductstandaarden. Op basis daarvan wordt een prioritering en planning voorgelegd aan de Regiegroep. Op basis van de hieruit vast te stellen planning worden de eindproductstandaarden vernieuwd en worden nieuwe eindproductstandaarden ontwikkeld.

Ook zullen de derden organisaties die StUF standaarden beheren ondersteund worden bij het vernieuwen van door hun beheerde standaarden.

Om het grote aantal eindproductstandaarden in relatief korte tijd en met hoge kwaliteit te kunnen maken, wordt binnen KING hiertoe een nieuwe werkwijze ontwikkeld. Deze noemen we de Modelgedreven ontwikkelketen.

Voor de nieuwe StUF familie zullen geen halffabrikaat- of horizontale sectormodelstandaarden meer worden gemaakt. Elke koppeling moet dus worden gerealiseerd met gebruik van eindproductstandaarden. Het kan echter voorkomen dat er op korte termijn behoefte is aan invulling van een functionele behoefte aan berichtenuitwisseling, terwijl er niet binnen de gewenste termijn een eindproductstandaard beschikbaar zal komen. KING ontwikkelt daartoe een vangnetproces, waarmee relatief snel een tijdelijke eindproductstandaard beschikbaar kan komen.

Het project zal de verschillende governance- en beheerprocessen aanpassen op het afscheid nemen van halffabricaten en sectormodelstandaarden. Ook zal in deze processen de modelgedreven ontwikkelketen worden opgenomen.

De modelgedreven ontwikkelketen wordt overgedragen aan beheer en ter beschikking gesteld aan beheerders van eindproductstandaarden binnen en buiten KING.

Tijdens en na het ontwikkelen of vernieuwen van eindproductstandaarden zal de implementatie van deze standaarden worden gestimuleerd en ondersteund. Leveranciers worden gestimuleerd de nieuwe standaarden te implementeren in hun softwarepakketten. Gemeenten worden ondersteund bij het implementeren van de eindproductstandaarden.

Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017	Q1 2018
Basisstandaarden					
	Vernieuwde eindproductstandaarden				
Governance- en beheer					
Randvoorwaardelijke producten					
Implementatie ondersteuning					

Inhoud

1	Projectdefinitie	4
1.1	Achtergrond.....	4
1.2	Richtinggevende kaders	4
1.3	Opdracht.....	5
1.4	Scope	5
1.5	Projectrisico's.....	5
2	Project breakdown	7
2.1	Basisstandaarden	7
2.2	Vernieuwde eindproductstandaarden.....	8
2.3	Governance en beheer	12
2.4	Randvoorwaardelijke producten.....	13
2.5	Implementatie ondersteuning.....	15
3	Planning	16
4	Projectorganisatie	17
4.1	Taken en verantwoordelijkheden voor KING.....	17
4.2	Taken en verantwoordelijkheden voor overleggroepen.....	17
4.3	Taken en verantwoordelijkheden voor derden.....	18

1 Projectdefinitie

1.1 Achtergrond

Vanuit verschillende ontwikkelingen is behoefte ontstaan de StUF familie van standaarden te vernieuwen.

Er komen nieuwe versies van de Informatiemodellen (RSGB/RGBZ) beschikbaar. Het meenemen daarvan in een vernieuwde StUF is noodzakelijk om aan te sluiten op de nieuwe ontwikkelingen, functionele behoeften en de gegevensdefinities uit het Stelsel van Basisregistraties. Het toepassen van de nieuwe versies van RSGB en RGBZ in de StUF berichtenstandaarden is randvoorwaardelijk voor BRP, Omgevingswet, BGT en BRK. Hetzelfde geldt voor Top 20 online diensten en digitalisering van zaakgerichte processen (Digitale Agenda 2020).

In september 2015 is in een rapport in opdracht van de Gemeente Den Haag (uitgevoerd door SIG) aangetoond dat de StUF standaarden complex, omvangrijk en daardoor moeilijk te implementeren zijn. Naar aanleiding daarvan heeft de gemeente Den Haag de behoefte kenbaar gemaakt de StUF standaarden minder complex en eenvoudiger implementeerbaar te maken. Ook het toepassen van andere protocollen en technologieën (REST/JSON) zou in de toekomst mogelijk moeten worden binnen StUF.

Naar aanleiding daarvan is in de eerste helft van 2016 een PoC uitgevoerd voor het ontwikkelen van "RSGB-bevragingen nieuwe stijl". Daarin zijn aanbevelingen en suggesties gedaan voor het aanpassen van de StUF standaard.

In de praktijk blijkt dat toepassing van halffabricaat standaarden leidt tot interpretatieverschillen tussen leveranciers en daarmee tot implementatieproblemen bij gemeenten. Door koppelvlakken scherper en eenduidig te definiëren worden de interpretatieverschillen beperkt en verloopt implementatie bij gemeenten soepeler. Door KING is onder 91 leveranciers, 12 grote gemeenten en 9 beheerders van StUF (deel)standaarden een inventarisatie uitgevoerd over het gebruik van StUF-BG en StUF-ZKN. Daaruit kwam naar voren dat alle onderdelen (objecttypes en berichttypes) worden toegepast, maar dat de mate waarin dat gebeurt verschilt. Voor alle functionele behoeften aan gegevensuitwisseling moeten op termijn eindproductstandaarden worden gemaakt.

Tijdens de Regiegroep Gegevens- en berichtenstandaarden van 1 juni 2016 is besloten tot een grondige vernieuwing op de StUF familie. Dit moet zorgvuldig gebeuren volgens bepaalde kaders.

1.2 Richtinggevende kaders

De Regiegroep wil dat het vernieuwen van de standaarden op een zorgvuldige manier gebeurt, waarbij:

1. Meer eindproduct standaarden worden ontwikkeld die toegesneden zijn op bepaalde ketens/werkingsgebieden die op termijn halffabricaat standaarden (BG, ZKN) vervangen
2. StUF als open standaard op de pas-toe-leg-uit lijst blijft
3. Informatie betekenisvol wordt uitgewisseld en RSGB, RGBZ en IM-ZTC gebruikt worden als "semantische grondstof" voor opgenomen basis- en zaakgegevens
4. Waar mogelijk (her)gebruik gemaakt, geharmoniseerd en/of aangesloten wordt op andere relevante internationale, nationale en domein standaarden (W3C, CMIS, Geo, Digikoppeling, iWMO/iJW, enz)
5. De familie een samenhangend, consistent geheel blijft waarvan het beheer geborgd is door te werken conform de familiecriteria en het beheermodel.
6. Bijgedragen wordt aan innovatie, lagere kosten, keuzevrijheid van leveranciers, interoperabiliteit, marktwerking en transparantie.
7. De op StUF gebaseerde koppelingen/services zijn functioneel gestandaardiseerd en technisch geschikt voor gebruik op de platforms van de afnemers
8. Uitbreidingen en vernieuwingen in StUF zijn op tijd klaar voor grote veranderingen
9. Gemeenten, ketenpartners en leveranciers worden gestimuleerd releasematig te werken zodat tempo verschillen worden verkleind
10. Implementaties/migraties kunnen beheerst en per werkingsgebied worden uitgevoerd
11. Regiegroep meer regie voert en rekening houdt met meerdere belangen en perspectieven waarbij KING faciliteert en adviseert.

1.3 Opdracht

De opdracht is het leveren van een vernieuwde StUF familie die voldoet aan de 11 richtinggevende afspraken zoals gemaakt door de Regiegroep en genoemd in de vorige paragraaf.

Opdrachtgever voor dit project is Theo Peters (KING).

1.4 Scope

Binnen de opdracht vallen:

- Invullen van randvoorwaarden voor het realiseren van een nieuwe versie van de StUF familie, namelijk een methodiek en tooling voor het ontwikkelen van eindproductstandaarden en een vangnetproces voor standaardenmigratie.
- Prioriteren en inplannen van te vernieuwen eindproductstandaarden en nieuw te ontwikkelen standaarden binnen de scope van het project (2017)
- Realiseren van nieuwe versies van de eindproductstandaarden die beheerd worden door KING
- Realiseren van nieuwe eindproductstandaarden ter vervanging van de generieke horizontale sectormodellen StUF-BG en StUF-ZKN
- Stimuleren en ondersteunen vernieuwing van eindproductstandaarden die in beheer zijn bij derden
- Stimuleren en ondersteunen van de implementatie van nieuwe of vernieuwde eindproductstandaarden door leveranciers en gemeenten
- Aan beheer overdragen van de vernieuwde en nieuwe standaarden

Buiten de opdracht vallen:

- Realiseren vernieuwing eindproductstandaarden die in beheer zijn bij derden
- Doorvoeren van tussentijdse (inhoudelijke) wijzigingen in de informatiemodellen op de uitwisselingsgegevensmodellen en eindproductstandaarden.
- Beheren van nieuwe of vernieuwde eindproductstandaarden.
- Aanpassen van StUF Testplatform op nieuwe of vernieuwde eindproductstandaarden
- Realiseren van nieuwe (versies van) eindproductstandaarden die niet in het jaar 2017 kunnen worden gerealiseerd. Nieuwe eindproductstandaarden en updates of upgrades van eindproductstandaarden worden vanaf 2018 binnen de beheerorganisatie van KING (of derden organisaties) gerealiseerd.
- Specificeren en vaststellen van functionele wijzigingen aan eindproductstandaarden. Dit wordt gedaan door de betreffende beheerder en werkgroep. Het project voert de update uit en faciliteert met de zogenaamde model gedreven ontwikkelketen de technische realisatie van het koppelvlak in de vorm van het genereren van berichtschemas.
- Doorvoeren van wijzigingen aan de metamodellen voor informatiemodellen en gegevensmodellen.

1.5 Projectrisico's

Risico	Maatregel
In geval van wijzigingen aan de BRP en BAG wet- en regelgeving kan dit leiden tot wijzigingen in de informatiemodellen. Tevens kunnen er bij het uitwerken van de informatiemodellen in uitwisselingsgegevenmodellen tot basistentiteitschema's correcties komen op deze modellen. Deze wijzigingen ook doorvoeren in de uitwisselingsgegevensmodellen en eindproductstandaarden zou de voortgang van het project verstoren en vertragen.	Het doorvoeren van wijzigingen in de informatiemodellen in de uitwisselingsgegevensmodellen en in de eindproductstandaarden buiten scope van het project plaats. Wijzigingen in informatiemodellen behandelen als exception op project.
Er kunnen uit de samenwerking van KING met Kadaster en Geonovum wijzigingen in de metamodellen worden doorgevoerd. Dit zou gevolgen (kunnen) hebben voor de informatiemodellen, uitwisselingsgegevensmodellen en	Wijzigingen in de metamodellen zijn buiten scope van het project. Wijzigingen in metamodellen behandelen als exception op project.

Risico	Maatregel
berichtmodellen die in dit project worden gemaakt. Gevolg zou vertraging voor het project zijn.	
In de looptijd van het project (Q4 2016 en 2017) kunnen inzichten in prioritering van eindproductstandaarden wijzigen. Er kunnen in de looptijd van het project wensen voor nieuwe eindproductstandaarden ontstaan. Er kunnen in de looptijd van het project wensen voor wijzigingen aan eindproductstandaarden ontstaan.	Prioritering en planning is een continu proces. Bij nieuwe of gewijzigde inzichten, deze afwegen binnen de prioritering van alle te realiseren eindproductstandaarden en andere producten.
Voor verschillende standaarden is er mogelijk initieel geen behoefte aan vernieuwing, maar kan deze behoefte later ontstaan. Het project heeft dan een open einde.	Scope voor het project beperken tot 2016/2017. Daarna wordt vernieuwing onderdeel van het beheerproces of vervolgproject(en).
Er worden geen halffabricaten meer geleverd. Dit heeft ook gevolgen voor derden die StUF standaarden beheren. Zij kunnen hun standaarden niet meer baseren op deze halffabricaten (StUF-BG en StUF-ZKN). Zij hebben de keuze tussen standaarden maken op basis van basisentiteitenschema's of door het gebruik van de modelgedreven ontwikkelketen (met bijbehorende tooling). Dit kan leiden tot extra werk, weerstand en soms langere doorlooptijden voor deze partijen.	Partijen worden zo snel mogelijk geïnformeerd over de voordelen en consequenties van de nieuwe werkwijze. Binnen dit project is ondersteuning voor het gebruik van de tooling (modelgedreven ontwikkelketen) voorzien.
Afhankelijkheid van individuen voor het realiseren van het project. Verschillende rollen binnen het project die essentieel zijn voor de voortgang van activiteiten, worden ingevuld door slechts één persoon. Uitval in de beschikbaarheid van deze personen leidt direct tot vertraging in het project.	Werk van deze personen overdraagbaar maken, o.a. door documentatie over werkwijze op te stellen. Andere personen opleiden tot het kunnen uitvoeren van deze taken.
Wijzigingen aan de StUF standaard (onderlaag en bindingen) worden doorgevoerd nadat de basis voor het maken van eindproductstandaarden is (moet zijn) voltooid (berichtuitwisselingsmodellen, inrichting van een modelgedreven ontwikkelketen).	Alle wijzigingen aan StUF die consequenties kunnen hebben voor eindproductstandaarden (specificaties en berichtenschema's) of voor de voorzieningen die daarvoor nodig zijn (berichtuitwisselingsmodellen, modelgedreven ontwikkelketen), moeten worden goedgekeurd en doorgevoerd vóórdat de berichtuitwisselingsmodellen en modelgedreven ontwikkelketen worden opgeleverd. Wanneer daarna nog wijzigingen gewenst zijn aan StUF die wel consequenties kunnen hebben voor de ontwikkelketen of eindproductstandaarden, kunnen die niet worden meegenomen in de eerste versie van de vernieuwde StUF familie.
Inhoudelijke meningsverschillen of vertraagd afhandelen door expertgroep of werkgroep t.o.v. project(belang).	Escaleren via opdrachtgever en/of Regiegroep

2 Project breakdown

Projectmanagement, monitoring en communicatie		
Basisstandaarden	Vernieuwde eindproductstandaarden	Governance- en beheer
Informatiemodellen RSGB 3.0 en RGBZ 2.0	Upgrade of update van eindproductstandaarden (KING)	Prioritering en planning eindproduct-standaarden
StUF onderlaag	Upgrade of update van eindproductstandaarden (derden)	Aanpassen governance- en beheerprocessen
Basisentiteitenschema's StUF-BG, StUF-ZKN, StUF-ZTC	Nieuwe eindproductstandaarden	Model gedreven ontwikkelketen overdraagbaar en in beheer
Randvoorwaardelijke producten	Implementatie ondersteuning	
Model gedreven ontwikkeling van standaarden (intern)	Stimuleren implementatie door leveranciers	
Vangnetproces voor standaarden migratie	Ondersteunen implementatie door gemeenten	

2.1 Basisstandaarden

Verschiede producten worden geleverd die noodzakelijk zijn voor het kunnen vernieuwen en uitbreiden van de eindproductstandaarden. Deze producten hebben betrekking op ondersteunende interne processen en tooling van KING en op realiseren van basis informatiemodellen, uitwisselingsgegevensmodellen en StUF specificaties.

2.1.1 Informatiemodellen

Er worden nieuwe versies geleverd van de volgende informatiemodellen:

RSGB	versie 3.0
RGBZ	versie 2.0

Alle drie de informatiemodellen zijn gereed voor verStUffing en zullen in deze versie de basis vormen voor de vernieuwde versie van de StUF eindproductstandaarden. Het realiseren van nieuwe versies van informatiemodellen valt buiten de scope van dit project.

Ook het informatiemodel imZTC zal worden omgezet naar het nieuwe metamodel en deel zijn van de basis voor vernieuwde versie van de StUF eindproductstandaarden.

2.1.2 StUF

Er zijn verschillende ontwikkelingen op basis waarvan StUF onderlaag wordt vernieuwd. De wijzigingsvoorstellen en specificaties worden uitgewerkt en doorlopen het proces voor goedkeuring door de StUF Expertgroep. Dit leidt tot een nieuwe versie van de StUF onderlaag.

Deze ontwikkelingen en wijzigingen worden verwerkt in StUF specificaties (onderlaag en bindingen) en in de ontwerpregels op basis waarvan StUF entiteitschema's en StUF koppelvlakberichten worden opgesteld.

Wijzigingen (RFC's) aan de StUF onderlaag of StUF ontwerpregels die consequenties (kunnen) hebben voor basistentiteitschema's of berichten (modellen en/of schema's), krijgen voorrang in de behandeling. De behandeling van deze wijzigingen wordt zodanig gepland en gerealiseerd dat deze tijdig zijn vastgesteld om binnen de daarvoor geldende planning te worden toegepast in de model gedreven ontwikkeling van standaarden (§2.4.1) en in de basistentiteitschema's (§2.1.3).

Andere wijzigingen, zoals het verwerken in de specificaties (StUF onderlaag of StUF protocolbindingen), kunnen later worden doorgevoerd en gelden niet in de planning als randvoorwaardelijk product. Deze wijzigingen vallen binnen het reguliere beheerproces van StUF en buiten de scope van dit project.

2.1.3 Basistentiteitschema's

Op basis van StUF ontwerpregels worden ontwerpbeslissingen genomen en wordt informatie toegevoegd aan de informatiemodellen om te komen tot horizontale uitwisselingsgegevensmodellen (UGM).

Dit betreft het ten behoeve van technische gegevensuitwisseling, op basis van de verStUffingsdocumenten, wijzigingen doen aan het UGM:

- Het samenvoegen van meerdere objecttypen tot een enkele entiteitstype
- Wijzigen van entiteitstypen en relaties tussen entiteitstypen
- Het samenvoegen van meerdere attributen tot een enkel element
- Technisch implementeren van attribuut-eisen van gegevenselementen (bijvoorbeeld formaat postcode van 4 cijfers en 2 letters implementeren als xsd pattern)

Vervolgens worden uit de uitwisselingsgegevensmodellen StUF basistentiteitschema's gegenereerd.

Basistentiteitschema's worden gegenereerd voor:

- StUF-BG op basis van RSGB 3.0
- StUF-ZTC op basis van imZTC 2.1
- StUF-ZKN op basis van RGBZ 2.0

2.2 Vernieuwde eindproductstandaarden

De eindproductstandaarden (koppelvlakken) worden gemaakt, vastgesteld en gepubliceerd.

Van eindproductstandaarden die door KING worden beheerd zal het project een nieuwe versie leveren.

Het project zal nieuwe versies van eindproductstandaarden die door KING worden beheerd.

Ook eindproductstandaarden die door derde organisaties worden beheerd kunnen een nieuwe versie krijgen. Deze beherende derde organisaties worden hiertoe gestimuleerd en krijgen hiervoor ondersteuning vanuit KING (het project).

Daarnaast wordt een aantal nieuwe eindproductstandaarden gemaakt om functionaliteit in te vullen die voorheen met de verschillende generieke berichten in horizontale sectormodellen werd ingevuld.

2.2.1 Upgrade of update van eindproductstandaarden (KING)

De eindproductstandaarden die in beheer zijn bij KING kunnen een upgrade of update naar de nieuwe versie van informatiemodellen en StUF krijgen.

We spreken van een update wanneer de eindproductstandaard wordt aangepast naar de nieuwe versie van informatiemodellen en StUF.

We spreken van een upgrade wanneer naast de update ook andere functionele wijzigingen of toevoegingen worden gedaan aan een eindproductstandaard.

Het gaat om de volgende eindproductstandaarden in beheer bij KING die mogelijk een update of upgrade zullen ondergaan:

Eindproductstandaard	Omschrijving
BAG-GBA koppelvlak	Het standaard koppelvlak BAG-GBA wordt toegepast voor de binnengemeentelijke synchronisatie van BAG-gegevens in de GBA.
Betalen en invorderen services	Standaard services voor het uitwisselen van gegevens tussen inningensysteem en taakspecifieke applicaties.
Documentcreatieservices	Documentcreatieservices is een op StUF-ZKN en StUF-BG gebaseerde berichtenstandaard voor de uitwisseling van de gegevens ten behoeve van het documentcreatieproces.
Prefill eFormulieren services	Standaardservices voor ontsluiten van basisgegevens voor het voorinvullen van e-Formulieren, gebaseerd op StUF.
Regie- en zaakservices	Regie- en zaakservices is een op StUF-ZKN gebaseerde berichtenstandaard voor de uitwisseling van gegevens tussen onder meer zaaksystemen en regiesystemen voor het zaakgericht regievoeren in het sociaal domein.
StUF EF	StUF eFormulieren (StUF-EF) is een berichtenstandaard voor de uitwisseling van de gegevens welke met GEMMA e-formulieren verstuurd kunnen worden.
StUF Jeugdzorg (CORV)	StUF Jeugdzorg (CORV) is een op StUF-ZKN gebaseerde berichtenstandaard voor de uitwisseling van gegevens via CORV tussen gemeenten (en VeiligThuis-organisaties) en de overige partijen in de Jeugdzorg zoals de RvdK en Politie.
StUF Participatieladder	StUF Participatieladder is een op StUF gebaseerde berichtenstandaard voor de communicatie met de Participatieladder binnen het sociaal domein.
Toezicht en handhaving services ¹	Standaard services voor ontsluiten gegevens voor de processen met betrekking tot Toezicht en Handhaving, gebaseerd op StUF-RIHa.
Wabo-BAG services	Standaardservices voor het uitwisselen van informatie tussen Wabo- en BAG-systemen.
Zaak- en documentservices	Standaardservices voor ontsluiten en koppelen van Zaaksysteem (ZS) en Document Managementsysteem (DMS) gebaseerd op StUF en CMIS.

Meer informatie over deze standaarden vindt u op http://gemmaonline.nl/index.php/Plaat_gegevens- en_StUF_standaarden.

Per eindproductstandaard moet worden bepaald of een update gewenst is of een upgrade.

De onderlinge prioritering en planning van (update of upgrade van) eindproductstandaarden, maar ook keuze voor update of upgrade wordt voorgesteld door het project, op basis van een inventarisatie bij de werkgroepen (zie §2.3.1) en besloten door de Regiegroep.

Bij een update of upgrade worden nieuwe berichtenschema's en berichtspecificaties (t.b.v. de koppelvlakspecificaties) geleverd. Ook worden testberichten t.b.v. compliancy testsets voor de standaarden geleverd.

De beheerder van de standaard is er verantwoordelijk voor de berichtenschema's en berichtspecificaties te verwerken in de standaard en deze te publiceren. In de

¹ Standaard "Toezicht en handhaving services" is in beheer bij KING, maar deze is gebaseerd op standaard StUF-RIHa die niet in beheer is bij KING (maar bij de Inspectie Leefomgeving en Transport). KING kan alleen een update of upgrade uitvoeren op "Toezicht en handhaving services" wanneer eerst StUF-RIHa een update of upgrade heeft ondergaan.

koppelvlakspecificaties wordt expliciet gemaakt welke protocollen (Soap of JSON) gebruikt (kunnen) worden in de berichtuitwisseling.

In geval van een upgrade is het specificeren en goedkeuren van de gewijzigde functionele koppelvlakspecificaties de verantwoordelijkheid van de beheerder van de standaard. Dit valt buiten de scope van het project. Het project zorgt voor realisatie van de in de koppelvlakspecificaties beschreven berichten.

De nieuwe versie van de standaard (update of upgrade) doorloopt hetzelfde proces als altijd voor een nieuwe versie van een eindproductstandaard wordt doorlopen. Dit betekent betrokkenheid van de beheerder en de betreffende werkgroep. De beheerder van de eindproductstandaard is verantwoordelijk voor de inhoudelijke afstemming met de werkgroep en is penvoerder van de koppelvlakspecificaties.

2.2.2 Upgrade of update van eindproductstandaarden (Derden)

De eindproductstandaarden die in beheer zijn bij derden (organisaties anders dan KING) kunnen een upgrade of update krijgen naar de nieuwe versie van informatiemodellen en StUF.

De nieuwe versie van de standaard wordt gemaakt door en onder verantwoordelijkheid van de beheerder van de standaard (dus de derde organisatie). Dit betekent betrokkenheid van de beheerder, de betreffende werkgroep en/of besluitvormende groepen bij het goedkeuren en vaststellen van de nieuwe versie van elke standaard.

De beheerder kan ervoor kiezen om de modelgedreven ontwikkelketen te gebruiken, maar kan er ook voor kiezen een eigen werkwijze toe te passen. In het laatste geval levert KING (het project) de basistentiteitschema's en StUF specificaties.

Wanneer de beheerder ervoor kiest de modelgedreven ontwikkelketen te gebruiken, ondersteunt KING in de vorm van het leveren van:

- Informatiemodellen in Enterprise Architect bestanden met UML klassendiagrammen
- StUF Uitwisselingsgegevensmodellen in Enterprise Architect bestanden met UML klassendiagrammen
- Kennisoverdracht en ondersteuning bij het samenstellen van berichtspecificatiemodellen
- Software voor het genereren van berichtenschema's en documentatie op basis van berichtspecificatiemodellen

De volgende eindproductstandaarden worden op dit moment door derden beheerd en kunnen een update of upgrade naar de nieuwe versie ondergaan:

Eindproductstandaard	Omschrijving	Beheerder
IJw voor gemeenten	Uitwisselingsstandaard t.b.v. jeugdwet. Voor gemeenten relevante iJw berichten zijn voorzien van een StUF envelop.	Zorginstituut Nederland
IWmo voor gemeenten	Uitwisselingsstandaard t.b.v. uitvoering Wmo. Deze standaard bestaat uit de voor gemeenten relevante iWmo berichten en een StUF envelop.	Zorginstituut Nederland
Koppelvlak Geo BAG	Het koppelvlak Geo BAG is een op StUF BG berichtcatalogus BAG en StUF Geo IMGeo gebaseerde berichtenstandaard voor de uitwisseling van de gegevens ten behoeve van de binnengemeentelijke koppeling van BAG en BGT administraties.	Geonovum
MijnOverheid Lopende zaken koppelvlak	Koppelvlakspecificatie voor het aansluiting op MijnOverheid Lopende zaken.	Logius
StUF-Geo IMGeo	StUF-Geo IMGeo is een op StUF-gebaseerde berichtenstandaard voor uitwisseling van BGT.	Geonovum

Eindproductstandaard	Omschrijving	Beheerder
StUF-HR	StUF-HR is een op STUF gebaseerde berichtenstandaard voor het uitwisselen van gegevens gebaseerd op het gegevenswoordenboek van het Handelsregister voor het leveren en opvragen van gegevens uit het HandelsRegister (NHR).	Kamer van Koophandel
StUF-KO	StUF-KO (Kinderopvang) is een op StUF gebaseerde berichtenstandaard voor het regulier verstrekken van gegevens over doelgroepouders aan de belastingdienst.	Inlichtingenbureau
StUF-LVBAG	StUF-LVBAG is een op STUF gebaseerde berichtenstandaard voor het uitwisselen van gegevens met de Landelijke Voorziening voor de Basisregistratie Adressen en Gebouwen.	Kadaster
StUF-LVO	StUF-LVO is een op STUF gebaseerde berichtenstandaard voor het uitwisselen van gegevens met de Landelijke Voorziening Omgevingsloket.	Min. van I&M en RWS
StUF-RIHa	StUF RIHa is een op basis van StUF opgestelde berichtenstandaard voor het uitwisselen van gegevens die zijn beschreven in Referentie Informatiemodel Handhaving (RIHa).	Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT)
StUF-Wkpb	StUF WKPB is een op STUF gebaseerde berichtenstandaard voor het uitwisselen van gegevens door gemeenten en Kadaster met de Landelijke Voorziening voor de Wet Kenbaarheid Publiekrechtelijke Beperkingen onroerende zaken.	Kadaster
StUF-WOZ	StUF WOZ is een op basis van StUF opgestelde standaard, een zogenaamd Sectormodel, gericht op alle gegevensuitwisseling rond de uitvoering van de Wet Onroerende Zaken (WOZ) door gemeenten.	Waarderingskamer
StUF-koppelvlak Geo BAG	Het StUF-koppelvlak Geo BAG is een op StUF BG berichtcatalogus BAG en StUF Geo IMGeo gebaseerde berichtenstandaard voor de uitwisseling van de binnengemeentelijke koppeling van BAG en BGT administraties.	Geonovum

Meer informatie over deze standaarden vindt u op http://gemmaonline.nl/index.php/Plaat_gegevens- en_StUF_standaarden.

2.2.3 Nieuwe eindproductstandaarden

Vanaf de nieuwe versie van StUF wordt geen gebruik meer gemaakt van halffabricaat- of horizontale sectormodelstandaarden (zoals StUF-BG en StUF-ZKN) of generieke berichten.

We maken eindproductstandaarden met specifieke gegevensuitwisseling ter vervanging van de generieke berichten van de horizontale sectormodelstandaarden. Dit leidt tot een hogere kwaliteit van interoperabiliteit.

De behoefte aan nieuwe eindproductstandaarden wordt geïnventariseerd op basis van het huidige gebruik van horizontale sectormodellen (zie §2.3.1). Nieuwe eindproductstandaarden kunnen worden bepaald op basis van te ondersteunen functionaliteit (zoals een specifiek proces of een bepaalde gemeentelijke taak) of op basis van het soort gegevensuitwisseling. Denk daarbij aan modules in de informatiemodellen (BAG, BRP, NHR, BRK, WOZ, BGT) en/of transactiesoort (bevragingen, mutaties, synchronisaties).

Voor nieuwe standaarden wordt eerst bepaald of er bestaande (internationale, nationale of domein) standaarden zijn die kunnen worden hergebruikt of waarop kan worden aangesloten. Als het om een nieuwe StUF eindproductstandaard gaat zal dit worden gerealiseerd in een werkgroep. Zoveel mogelijk wordt aangesloten bij bestaande werkgroepen voor standaardisatie, die daardoor mogelijk een bredere scope krijgen. Zo wordt een wildgroei aan werkgroepen voorkomen. Waar nodig, bijvoorbeeld vanwege benodigde specialistische domeinkennis, worden nieuwe werkgroepen opgericht.

Voor elke eindproductstandaard worden het (domein) informatiemodel, berichtenschema's, documentatie en compliancy testsets opgeleverd.

2.3 Governance en beheer

We zorgen dat we de juiste dingen in de juiste volgorde doen door behoeften te inventariseren en activiteiten te prioriteren.

We zorgen dat het project kan worden afgerond en overgedragen door de verschillende beheerprocessen aan te passen aan de nieuwe werkwijzen voor het ontwikkelen, beheren en gebruik van eindproductstandaarden.

2.3.1 Prioritering en planning eindproductstandaarden

Het is niet mogelijk alle bestaande eindproductstandaarden tegelijk te vernieuwen of alle gewenste nieuwe eindproductstandaarden tegelijk te maken. Ook zal het niet mogelijk zijn alle eindproductstandaarden te updaten en al het gebruik van sectormodellen te vervangen door nieuwe eindproductstandaarden in het komende jaar.

We gaan daarom zorgen dat het updaten, upgraden of het maken van nieuwe eindproductstandaarden wordt gedaan in de volgorde waarop deze nodig of gewenst zijn.

We doorlopen de volgende stappen:

- Inventariseren update of upgrade behoefte voor eindproductstandaarden in beheer bij KING
- Inventariseren behoefte aan nieuwe eindproductstandaarden
- Prioriteren en plannen van realisatie eindproductstandaarden

Voor standaarden die in beheer zijn bij anderen zal deze partijen worden gevraagd een soortgelijk proces uit te voeren.

De behoefte aan nieuwe eindproductstandaarden wordt geïnventariseerd vanuit het huidige gebruik van horizontale sectormodellen (StUF-BG, StUF-ZTC en StUF-ZKN). Eind 2015 is geïnventariseerd welke berichten uit de horizontale sectormodellen worden gebruikt. We zullen inventariseren welke functionaliteit wordt ingevuld met deze berichten. In sommige gevallen kan de functionaliteit worden gerealiseerd door bestaande eindproductstandaarden uit te breiden. In andere gevallen zullen op basis van de te ondersteunen functionaliteit nieuw te implementeren eindproductstandaarden worden bepaald.

Op basis van de inventarisaties worden de updates en upgrades en nieuwe eindproductstandaarden geprioriteerd en ingepland. Een voorstel voor prioritering en planning wordt gemaakt door het project en afgestemd met de Regiegroep. De Regiegroep bepaalt de prioritering en planning.

Voor de prioriteitstelling van nieuwe eindproductstandaarden geldt dat eindproductstandaarden tijdig beschikbaar moeten zijn voor nieuwe wet- en regelgeving en ondersteuning van landelijke programma's. Dat betekent dat nieuwe standaarden nodig zijn voor:

- Omgevingswet
- Gemeentelijke BRP keten
- Digitale Agenda 2020 (o.a. digitale aangifte overlijden, verhuisservices)

Voor het beproeven van de vernieuwingen is het afronden van RSGB bevestigingen belangrijk.

De scope voor deze planning zal zijn 2017. Het is mogelijk dat bepaalde nieuwe versies voor eindproductstandaarden niet gewenst zijn voor 2017 of onvoldoende prioriteit hebben. Deze zullen dan niet ingepland worden. In de loop van 2017 kan bepaald worden of en wanneer deze eventueel voor een later moment worden ingepland voor een update of upgrade.

Een eerste (eigen) voorstel van de prioriteitenlijst zou kunnen zijn:

1. Zaak- en Documentservices
2. Kadastrale mutatieservices (BRK-Levering)
3. RSGB Bevragingen (RSGB) (in ontwikkeling)
4. StUF Jeugdzorg (CORV)
5. StUF BAG (BAG) & StUF BAG-GBA (Maken veel gebruik van dezelfde berichten)
6. Documentcreatieservices
7. Prefill eFormulierservices
8. StUF envelop ISD-Keten
9. Regie- en zaakservices
10. Wabo-BAG services
11. Toezicht- en Handhavenservices
12. Koppelvlak Betalen- en Invorderenservices
13. Participatieladder (status is onduidelijk)
14. Kinderopvang (status is onduidelijk)

2.3.2 Aanpassen governance- en beheerprocessen

De governance- en beheerprocessen worden aangepast naar aanleiding twee ontwikkelingen:

- Afscheid van halffabricaten en sectormodelstandaarden
- Introductie van de model gedreven ontwikkelketen als methodiek voor het ontwikkelen van eindproductstandaarden

De gevolgen van deze ontwikkelingen moeten worden doorgevoerd in verschillende processen, procedures en documentatie, waaronder:

- StUF familiecriteria
- StUF Beheermodel
- Proces- en producteisen
- StUF Best practices
- StUF compliancy en transparantie (o.a. monitors en Softwarecatalogus)

2.3.3 Model gedreven ontwikkelketen overdraagbaar en in beheer

Als randvoorwaardelijk product wordt een model gedreven ontwikkelketen geleverd om sneller, efficiënter en kwalitatief beter een eindproductstandaard te kunnen maken. Dit wordt in het project gebruikt bij het maken van de updates en upgrades van bestaande eindproductstandaarden en bij het maken van nieuwe eindproductstandaarden.

Deze nieuwe (versies van) eindproductstandaarden moeten ook in beheer worden genomen. Daarvoor moeten de werkwijze en tooling beschikbaar gesteld worden aan de beheerders van de standaarden, zowel binnen KING als bij derde organisaties.

Om dit mogelijk te maken zullen we:

- De tooling en werkprocessen geschikt maken voor gebruik door beheer van eindproductstandaarden binnen KING
- De tooling en werkprocessen geschikt maken en ter beschikking stellen voor gebruik bij beheer van eindproductstandaarden door derden
- Beschrijvingen ter beschikking stellen en kennisoverdracht laten plaatsvinden
- Beheer van de tooling en werkprocessen voor een modelgedreven ontwikkelketen inregelen en overdragen
- Support inregelen voor interne (KING) en externe gebruikers van de modelgedreven ontwikkelketen.

2.4 Randvoorwaardelijke producten

2.4.1 Model gedreven ontwikkeling van standaarden

We richten binnen KING een ontwikkelketen in om relatief snel en efficiënt kwalitatief hoogstaande nieuwe of nieuwe versies van eindproductstandaarden te kunnen maken. Dit bevat werkprocessen en tooling.

De werkprocessen en tooling worden ingericht en getoetst, zodat hierna eindproductstandaarden modelgedreven kunnen worden ontwikkeld.

Uitgangspunten voor de ontwikkelketen zijn:

- Hergebruiken van informatie die in een eerdere stap is toegevoegd. Dus niet redundant informatie vastleggen.
- Voor elke soort (functionele of technische) beslissing is er maar één plek waar die wordt genomen en vastgelegd. Elke volgende stap in de ontwikkelketen neemt automatisch deze informatie over.
- Modelleren van informatie, gegevens en berichten, onafhankelijk van de technische implementatie. De technische implementatie (bijvoorbeeld xml-schema of json-schema) geautomatiseerd genereren.
- Waar mogelijk geautomatiseerd toepassen van of controleren op StUF ontwerpregels. Hiermee wordt de hoeveelheid werk bij het maken van StUF berichtschema's en de kans op inconsistenties beperkt.
- Waar mogelijk geautomatiseerd genereren van berichtschema's, documentatie en compliancy testberichten. Hiermee wordt de hoeveelheid technisch "handwerk" beperkt en wordt de kans op fouten en inconsistenties beperkt.
- Gegeneerde berichtschema's bevatten niet meer dan wat noodzakelijk is voor de koppelvakberichten.

2.4.2 Vangnetproces voor standaarden migratie

Vanaf de nieuwe versie voor GEMMA standaarden wordt voor inbouw in software geen gebruik meer gemaakt van halffabricaat- of horizontale sectormodelstandaarden (zoals StUF-BG en StUF-ZKN) of generieke berichten. Voor gestandaardiseerde gegevensuitwisseling worden eindproductstandaarden (ook wel koppelvakstandaarden) gerealiseerd, vastgesteld en gepubliceerd.

Binnen het vernieuwen van de GEMMA standaarden kan het voorkomen dat er behoefte is aan berichten voor een specifieke uitwisseling, waar op dat moment nog geen eindproductstandaard voor beschikbaar is. Dit kan bijvoorbeeld voorkomen wanneer op zeer korte termijn behoefte is aan functionaliteit in gegevensuitwisseling waar nog geen eindproductstandaard voor beschikbaar is, en waarvoor in de vorige versie van de StUF familie gegevensuitwisseling werd gerealiseerd door gebruik te maken van halffabricaat berichten (StUF-BG of StUF-ZKN berichten).

Er wordt een proces ingericht om voor die situaties snel (versneld) tot op een GEMMA en StUF gebaseerde tijdelijke standaard te komen met daarin de benodigde berichten. Zo wordt mogelijk gemaakt dat gemeenten en hun leveranciers te allen tijde hun functionele behoeften aan uitwisseling kunnen invullen met gestandaardiseerde eindproductstandaarden.

Zulke tijdelijke standaarden kunnen mogelijk minder specifiek (meer generiek) zijn dan een definitieve eindproductstandaard, bijvoorbeeld alle entiteiten en relaties uit het informatie model omvatten. Maar mogelijk kunnen zulke tijdelijke standaarden ook juist meer specifiek (niet generiek genoeg) zijn dan de definitieve eindproductstandaard, bijvoorbeeld om de standaard breder toepasbaar te maken.

Er wordt hier een proces ontwikkeld en tooling ingericht om dit versnelde proces voor een tijdelijke berichtenstandaard vorm te geven.

Het vangnetproces kent de volgende stappen:

- Aanvragen
- Beoordelen
- Publiceren

Leveranciers en gemeenten kunnen in het vangnetproces vragen om het invullen van specifieke functionaliteit waar nog geen eindproductstandaard voor beschikbaar is. Meestal zal dit worden ingevuld langs (modules in de) informatiemodellen (BAG, BRP, NHR, BRK, WOZ, BGT; ZTC en ZKN) en transactiesoort (bevragingen, mutaties, synchronisaties).

KING beoordeelt of de gevraagde functionaliteit kan worden ingevuld met een bestaande eindproductstandaard (koppelvak) of tijdelijke standaard, dan wel kan worden toegevoegd aan een bestaande eindproductstandaard.

KING realiseert het tijdelijke koppelvak en publiceert deze, zodat ook andere gemeenten en leveranciers het koppelvak kunnen toepassen.

Als vervolg hierop wordt een definitieve eindproductstandaard ingepland en ontwikkeld (zie §2.2.3).

2.5 Implementatie ondersteuning

We stimuleren het toepassen van de nieuwe en aangepaste eindproductstandaarden bij leveranciers. En we ondersteunen gemeenten bij het implementeren van koppelingen met de nieuwe eindproductstandaarden.

2.5.1 Stimuleren implementatie door leveranciers

Op verschillende manieren zullen we leveranciers stimuleren en motiveren om de nieuwe (versies van) standaarden te implementeren in hun softwareproducten. Ook zullen we hen stimuleren compliancy te behalen op deze eindproductstandaarden voor hun softwareproducten en deze te registreren in de Softwarecatalogus.

Stimuleren van implementatie door leverancier start tijdens het ontwikkelen van de (nieuwe of nieuwe versie van de) eindproductstandaard.

2.5.2 Ondersteunen implementatie door gemeenten

Op verschillende manieren zullen we gemeenten stimuleren de nieuwe (versies van) eindproductstandaarden te implementeren. We zullen hen daarbij actief ondersteunen.

Binnen de ondersteuning binnen dit project wordt gedacht aan uitwerken van adviezen en afspraken over:

- Hoe zouden gemeenten meer kunnen werken aan vraagbundeling voor het implementeren van de nieuwe versies van StUF
- Wat zijn de bijdragen van de verbeteringen in de standaarden aan gemeentelijke en landelijke ambities, doelstellingen en baten
- Het versterken van de kennis bij gemeenten over opdrachtverstrekking, migratie en impact op het toepassen van de nieuwe standaarden
- Op welke manier kan de implementatie van de nieuwe versies van de standaarden worden geborgd binnen programma's (Digitale Agenda 2020) die worden ondersteund door commissies (bijv. de VNG Commissie Dienstverlening en Informatiebeleid) en koepelorganisaties

3 Planning

	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017	Q1 2018
Basis standaarden	IM RSGB, RGBZ en imZTC					
	StUF onderlaag					
	Schema's StUF-BG	Schema's StUF-ZKN				
Vernieuwde eindproduct- standaarden		Upgrade of update van eindproduct standaarden (KING)				
				Upgrade of update van eindproduct standaarden (derden)		
		Nieuwe eindproduct standaarden				
Governance- en beheer	Prioritering en planning eindproduct- standaarden					
			Aanpassen governance- en beheer- processen			
		Model gedreven ontwikkelketen overdraagbaar en in beheer				
Randvoorwaardelijke producten	Model gedreven ontwikkelketen					
	Vangnetproces migratie					
Implementatie ondersteuning		Stimuleren implementatie door leveranciers				
		Ondersteunen implementatie door gemeenten				

4 Projectorganisatie

4.1 Taken en verantwoordelijkheden voor KING

De projectorganisatie van KING:

- Plant en stuurt de verschillende activiteiten binnen het project
- Realiseert randvoorwaarden voor het ontwikkelen van nieuwe (versies van) eindproductstandaarden
- Doet de technische realisatie van nieuwe (versies van) eindproductstandaarden, in nauwe samenwerking met de beheerder van de eindproductstandaard
- Doet de technische realisatie van compliancy testsets van nieuwe (versies van) eindproductstandaarden, in nauwe samenwerking met de beheerder van de Compliancy voorziening
- Zorgt voor kennisoverdracht over gebruik van de integrale ontwikkelketen aan de KING beheerorganisatie en aan derden die eindproductstandaarden beheren. Ondersteunt – tijdens de looptijd van het project- de KING beheerorganisatie en derden bij het gebruik en toepassen van de integrale ontwikkelketen.
- Ondersteunt het stimuleren van implementatie van de nieuwe en vernieuwde standaarden door leveranciers en gemeentes.
- Stimuleert de implementatie door leveranciers waarbij gebruik wordt gemaakt van bestaande vormen van leveranciersmanagement en het instrumentarium voor transparantie en compliancy.
- Realiseert de genoemde Governance en beheer resultaten.

4.2 Taken en verantwoordelijkheden voor overleggroepen

4.2.1 Regiegroep Gegevens- en berichtenstandaarden

De Regiegroep wordt gevraagd prioritering voor de ontwikkelingen aan te geven en criteria voor releaseplanning aan te geven.

De Regiegroep functioneert als stuurgroep voor het project.

Escalaties, excepties of wijzigingen ten opzichte van het plan van aanpak worden uitgevoerd via de Regiegroep.

4.2.2 StUF Expertgroep

De StUF Expertgroep wordt gevraagd wijzigingen op StUF te beoordelen en behandelen. Dit betreft:

- RFC's en errata op de StUF standaard
- KeuzenVerStUFFing voor StUF-BG en StUF-ZKN
- Basisentiteitschema's StUF-BG, StUF-ZKN en StUF-ZTC

Wijzigingen (RFC's) die consequenties (kunnen) hebben voor basisentiteitschema's of berichten (modellen en/of schema's), moeten voorrang in de behandeling door de StUF Expertgroep. De StUF Expertgroep moet ervoor zorgen dat die wijzigingen tijdig worden doorgevoerd, zoals beschreven in §2.1.2.

4.2.3 Werkgroepen op standaarden

Aan werkgroepen wordt gevraagd inhoudelijk bij te dragen aan de vernieuwing van standaarden door:

- Aan te geven voor eindproductstandaarden of en in welke mate (update of upgrade) het over moet naar de nieuwe versie.
- Aan te geven wanneer de nieuwe versies van eindproductstandaarden gewenst zijn, met reden.
- Wijzigingen (upgrade) en nieuwe eindproductstandaarden inhoudelijk vorm te geven en vast te stellen.

De volgende werkgroepen zijn actief voor het beheren van standaarden:

- Leverancierswerkgroep StUF-BG-BRK-koppelvlak
- Werkgroep Digikoppeling Adapter Intern
- Werkgroep Documentcreatieservices (wordt geclusterd met werkgroep Zaak- Documentservices)
- Werkgroep Jeugdzorg-koppelvlak (CORV)
- Werkgroep RSGB 3.0
- Werkgroep Zaak- Documentservices

Zoveel mogelijk zullen nieuwe eindproductstandaarden gaan vallen onder deze bestaande set van werkgroepen. De scope van de werkgroepen kan dus in de loop van het project veranderen of uitbreiden. Uitgangspunt is dat alle nieuwe eindproductstandaarden op basis van RSGB zullen vallen onder werkgroep RSGB 3.0 en alle nieuwe eindproductstandaarden op basis van RGBZ zullen vallen onder werkgroep Zaak- en Documentservices.

4.2.4 Werkgroep op implementatie

Voor de beoogde resultaten voor de implementatie-ondersteuning van gemeenten (zie §Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.) zal een nieuwe werkgroep met gemeentelijke vertegenwoordigers worden opgericht.

4.3 Taken en verantwoordelijkheden voor derden

Verschillende eindproductstandaarden worden beheerd door derden organisaties. Deze eindproductstandaarden staan benoemd in §2.2.2. Van deze organisaties verwachten we:

- Dat ze aangeven of, wanneer en in welke mate (update of upgrade) hun eindproductstandaarden over moet naar de nieuwe versie van de standaard.
- Op het door hun aangegeven moment de update en/of upgrade van de standaard plannen, aansturen, specificeren, maken, goedkeuren en publiceren. Daarbij kunnen ze gebruikmaken van de door KING aangereikte werkwijze en tooling voor een model gedreven ontwikkelketen.

Wanneer de eindproductstandaarden worden gemaakt met de modelgedreven ontwikkelketen, wordt gemodelleerd in de vorm van UML-klassendiagrammen met behulp van Sparx Enterprise Architect. De derden organisaties moeten zelf zorgen voor installatie en licentie(s) voor het gebruik van deze software. De derden organisaties moeten zelf zorgen dat hun betrokken medewerkers voldoende kennis van UML hebben om de berichten samen te kunnen stellen en de diagrammen te begrijpen.

KING levert aan de derden organisaties:

- Configuratie (zoals metamodellen) en scripts om het samenstellen van eindproductstandaarden te vereenvoudigen.
- De informatiemodellen en StUF uitwisselingsgegevensmodellen. Deze informatiemodellen en uitwisselingsgegevensmodellen bevatten de entiteiten waarmee de berichten in eindproductstandaarden worden samengesteld.
- Software om uit de berichtmodellen xml schema's en documentatie (berichtsificatie tabellen) te genereren.
- Informatie (documentatie en instructies) en ondersteuning in het gebruik van de tooling.

De volgende organisaties zijn betrokken als beheerder van een standaard (zie §2.2.2 voor details over de beheerde standaarden van deze organisaties):

- Geonovum
- Inlichtingenbureau
- Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT)
- Kadaster
- Logius
- Kamers van Koophandel
- Ministerie van IenM en RWS
- Waarderingskamer
- Zorginstituut Nederland